

« אמילי לנדאו

בין קים לטראמפ

כשבאים לבחון את סיכויי ההצלחה של המפגש - אם אכן יתקיים - בין נשיא ארצות הברית למנהיג צפון קוריאה, שאלת היציאה של טראמפ מהסכם הגרעין עם איראן היא הכי פחות רלוונטית

מפגש פסגה בין נשיא ארצות הברית טראמפ למנהיג צפון קוריאה קים ג'ונג-און מתוכנן ככל הנראה לסוף החודש הבא. ארצות הברית מחפשת לפרק את צפון קוריאה מיכולותיה הגרעיניות, בעוד שמנהיג צפון קוריאה רוצה להבטיח את המשך קיום משטרו, לסיים את מלחמת קוריאה (שפרצה כבר בשנות ה-50) בהסכם שלום ולהוציא את ארצות הברית מחצי האי הקוריאני. כאשר באים לבחון את סיכויי ההצלחה של המפגש - אם אכן יתקיים - ראשית יש לומר שמכל המשתנים שיכולים להשפיע על התוצאות, שאלת היציאה כן או לא של טראמפ מהסכם הגרעין עם איראן היא הכי פחות רלוונטית.

מעוררת תמיהה הטענה שאם טראמפ יפרוש מההסכם עם איראן, הרבר יפחית משמעותית את סיכויי ההגעה להסדר עם צפון קוריאה, בשל אובדן האמון של קים ג'ונג-און בארצות הברית. גם ההיכרות השטחית ביותר עם ההיסטוריה של 25 שנות משא ומתן כושל עם צפון קוריאה מלמדת שמי שלא אמין בסירור הזה זו צפון קוריאה. אסטרטגיית ניהול המשא ומתן שלה הוגדרה פעם על ידי מומחה לנושא, ויק-

טור צ'ה, כתרגיל בסתירות. צפון קוריאה מבטיחה צעדים לקראת התפרקות גרעינית, ואז חוזרת בה, ולרוב בתוך פרק זמן קצר ביותר - אחרי שקיבלה את הסיוע הכלכלי שמבחינתה תמיד עמד בלב כל סבב של הירכרות. אין יסוד להניח שהתבנית הזאת תשתנה מהיסוד, במיוחד לאחר שצפון קוריאה הגיעה כמעט ליעדה הסופי - קרי יכולת לפגוע בשטחה של ארצות הברית עם טילים בליסטיים ארוכי טווח חמושים בראשי קרב גרעיניים.

הבעיה העיקרית היא ששני הצדדים לא מוכנים לעשות את מה שהצד השני דורש. לכן מי שמצפה שהשיחות יובילו ל"פתרון המשבר הגרעיני" עם צפון קוריאה משלה את עצמו, ויוצר ציפייה לא מציאותית אשר אין לה כמעט סיכוי להתממש. מי שאחראי כמובן בראש וראשונה לביסוס הציפייה המוטעית הוא ממשל טראמפ בעצמו - וכאשר אותו הסדר דמיוני בעניין פירוק צפון קוריאה לא יתממש, שלא יופתע ממבול ההאשמות שלפיהן הממשל האמריקאי לא הכין את עצמו כראוי למפגש, ושהוא לא מבין דבר וחצי דבר בנושאים גרעיניים ובציפון קוריאה.

המציאות העגומה היא שצפון קוריאה היא מדינה גרעינית, ולאחר שנים של פעילות בכיוון, אי אפשר להחזיר את הגלגל לאחור. אלא שלמרות הרווחים לצפון קוריאה מהג'ר-עין, קים כנראה גם מבין שתחת הממשל האמריקאי הנוכחי, המצב נפיץ ודיבורים על מכה מקדימה נגד צפון קוריאה - שנאמרו בשנה שעברה דווקא על ידי היועץ לביטחון לאומי היוצא גנרל הרברט מקמאסטר - מדאיגים. על כן צריך לפעול להרגעת המצב, גם אם זה מחייב אמירות בדבר נכונות להתפרק מהגר-עין. אלה לא דברים שלא נעשו בעבר. מובן שזה לא אומר שקים אכן יתפרק מנשקו; הוא בעיקר מחפש להרוויח קצת זמן.

בכל זאת, יכול להיות רווח לשיחות בין שני המנהיגים. אם מנמיכים את הציפיות, המפגש עשוי לעזור להוריד את הלהבות של המסרים ההרתעתיים ההרדיים ולהתחיל תהליך של ייצוב היחסים בין שתי המדינות. זה המקסימום שניתן לצפות לו בתנאים המאוד בעייתיים שנוצרו לאחר רבע מאה של כישלון דיפלומטי מתמשך במאמץ לעצור את תוכניתה הגרעינית של צפון קוריאה. ואם רוצים קישור לאיראן, זה המקום - לא לחזור על אותה הטעות, ולהאמין שהסכם בעייתי ביותר פתר את הסוגיה. ●

הכותבת היא חוקרת בכירה וראשת פרויקט בקרת נשק וביטחון אזורי במכון למחקרי ביטחון לאומי

אם מנמיכים את הציפיות, המפגש עשוי לעזור להוריד את הלהבות של המסרים ההרתעתיים ההרדיים בין המדינות.

זה המקסימום שניתן לצפות לו בתנאים הבעייתיים שנוצרו לאחר רבע מאה של כישלון דיפלומטי מתמשך במאמץ לעצור את תוכניתה הגרעינית של צפון קוריאה. ואם רוצים קישור לאיראן, כדאי לא לחזור על אותה הטעות ולהאמין שהסכם בעייתי פתר את הסוגיה